

Neryžujeme. Sejeme drahšiu úrodu

„Ak si niekto myslí, že poľnohospodári momentálne vo veľkom ťažia zo zvyšujúcich sa cien poľnohospodárskych komodít, je na veľkom omyle“, hovorí Oliver Šiatkovský, predseda Regionálnej poľnohospodárskej a potravinárskej komory v Trnave. Rozprávali sme sa s ním nielen o súčasnej turbulentnej situácii v oblasti vývoja cien vstupov do poľnohospodárskej prvovýroby, ale aj o zbere jesenných plodín v trnavskom regióne.

Turbulencia na trhoch sa prejavuje v každom jednom článku poľnohospodárskej výroby a produkcie potravín. Najnovšie búrlivé vody rozvírila informácia o výrazom obmedzení výroby močoviny na Slovensku, ktorá sa ako prípravok AdBlue pridáva do moderných naftových motorov. Situáciu muselo riešiť až ministerstvo hospodárstva. Poľnohospodári pozorne sledujú vývoj na trhu pri každej jeden položke, ktorá rozhodujúcou mierou ovplyvňuje záverečný účet za rastlinnú či živočíšnu výrobu.

„Zdražovanie sa netýka len bežných spotrebiteľov, ale aj nás, prvovýrobcov a potravinárov. Niektoré ceny skokovito rastú od začiatku roka. Močovina, ktorá sa pridáva do naftových motorov, do viacerých poľnohospodárskych strojov, stúpila na cene až o 400%. Ceny prepisujú aj pohonné hmoty, hnojivá - tie zdraželi aj o viac ako 100%, osivá, chemické ochranné prostriedky. Síce stúpajú ceny agrokomodít, ale ak by si niekto myslel, že poľnohospodári v tomto období zo súčasnej situácie ryžujú, tak sa veľmi mýli,“ myslí si Oliver Šiatkovský, predseda RPPK Trnava a zároveň predseda Poľnohospodárskeho výrobného-obchodného družstva Madunice.

Argumentuje bežnou praxou poľnohospodára, ktorý si väčšinou približne 2/3 produkcie ťažiskových agrárnych komodít dopredu zazmluvní. Zahedžovanie ceny kvôli rozloženiu rizika prípadných strát je normálnym bežným javom v poľnohospodárstve.

„Tento extrémny rok možno praje tým, ktorí radi riskujú alebo si ceny svojich vypestovaných plodín dopredu nezazmluvnili. Takýchto poľnohospodárov je však len veľmi málo. Možnože časť produkcie predáme momentálne pri vyšších cenách so ziskom, ale z celkovej dopestovanej úrody je to stále len

cca. jedna tretina. Dve tretiny sa väčšinou každý pestovateľ snažil dopredu zazmluvniť a robil tak v období, kedy ceny za obilniny alebo olejninu neboli na takých hodnotách ako dnes. V priemere je predajná cena o niečo vyššia ako v minulých rokoch. Ale do budúcej sezóny sa nám to vráti ako bumerang, lebo vstupy budeme mať oveľa drahšie. Možno tento rok sa tento fakt niektorým podnikom preukáže na zlepšení hospodárskeho výsledku, ale na druhej strane sa im to následne vráti vo vyšších vstupoch,“ naznačuje Oliver Šiatkovský.

Vlani dažde, dnes ceny

Niet pochýb, že v týchto dňoch poľnohospodári práve pre vysoké vstupy zakladajú drahšiu úrodu pre rok 2022. Drahšie komodity budú preto v tomto roku určujúcim faktorom, aké plodiny, na akej rozlohe, pri akých cenách, pri akom predpokladanom zisku a nákladoch na ich produkciu budú poľnohospodári siať.

„Seje sa drahšia úroda, určite áno, odrazilo sa to už len na vstupoch do výroby. Cena hnojív, pohonných hmôt ide pravidelne nahor. Je nemysliteľné, aby sa to pri takomto vývoji neprejavilo na samotných spotrebiteľských cenách v obchodoch,“ dodáva predseda RPPK Trnava.

Vlani o takomto čase bolo rozhodujúcim činiteľom počasie a až príliš daždivá jeseň. Práve pre ňu poľnohospodári museli meniť oševné plány, keďže časť ozimín pre intenzívne zrážky a rozmočené pozemky nestihli pestovatelia v správnom agrotechnickom termíne zasiať do pôdy. Menili preto oševné plány v prospech komodít, ktoré sa sejú na jar a sú ekonomicky zaujímavé. Išlo najmä o kukuricu, sóju a slnečnicu. Práve pri slnečnici ide pritom o najvýznamnejší nárast pestovateľských plôch – a to až o 36,5% oproti roku 2020. Najväčší nárast pestovateľských plôch slnečnice je na západe Slovenska. Druhou plodinou, pri ktorej evidujeme výrazné nárasty pestovateľských plôch oproti vlaňajšku, je sója. Pestujeme ju na ploche o 25,3% väčšej ako vlani.

„Členovia našej regionálnej komory naznačujú, že pri takomto trende vývoja cien sa niektoré plodiny

odsúvajú na vedľajšiu koľaj a ekonomicky sa stávajú nezaujímavé. Pohybujeme sa v oblasti množenia osív, pri osivovej kukurici. A ktoré plodiny budú v najbližšom období zaujímavé pre poľnohospodárov? Vidíme, že najväčší nárast ceny je u olejnin - repka, slnečnica, ale aj pri strukovinách - pri sóji, hrachoch. Toto sú plodiny, ktoré budú v rámci ekonomiky hrať prvé husle. Naopak, vážne obavy mám, aký osud postihne cukrovú repu. Je to zároveň apel na rezortné ministerstvo, aby udržal adekvátne podpory pre cukrovú repu ako súčasť vertikály, v ktorej dosahujeme sebestačnosť. Na druhej strane sa však musí vyvinúť aj väčší tlak všetkých zainteresovaných, aby sa na súčasnej situácii podieľali aj samotné cukrovary a ich zahraniční vlastníci a navýšili poľnohospodárom platbu za dopestovanú repu. V opačnom prípade je vážne ohrozené pestovanie tejto plodiny," zdôraznil predseda Regionálnej poľnohospodárskej a potravinárskej komory v Trnave Oliver Šiatkovský.

Zber jesenných plodín bez problémov

Zber tohtoročnej úrody jesenných plodín hodnotí predseda trnavských poľnohospodárov a potravinárov ako plynulý, bez výraznejších problémov. Do polovice októbra počasie zberu žičilo. Slnečnica sa v tomto roku necháva o niečo dlhšie na koreni, aby prirodzene dozrela. Priebežne sa vyoráva cukrová repa a kosí kukurica. Aj v prípade škodcov-hrabošov, ktorými je trnavská tabuľa neslávne preslávená, nastal pozitívny obrat. Momentálne je populácia tohto škodcu vo fáze útlmu. Naopak, trnavskí poľnohospodári evidujú zvýšené riziko premnoženia invázy burín, ktoré sa v regióne v minulosti nevyskytovali. Ide napríklad o ambróziu palinolistú.